

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Ponamexni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisni se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Najnovejše uganjke.

To leto so bile pri nas skoraj po vseh okrajih volitve za njih zastope, izvršile so se one že v teku poletja in obstoje torej že iz večine po vseh okrajih okrajni odbori. Njim je na čelu načelnik in njegov namestnik ter ja treba za oba najvišjega potrjenja.

Le-to jim priskrbi vlada, to je c. kr. namestništvo v Gradcu. Nismo videli, da bi namestništvo kje bilo delalo overe ter so vsepovsodi že prejeli načelniki in njih namestniki cesarsko potrjenje.

V Kozjem, kjer so letos prišli narodni možje na krmilo, jele so se na prvo spletko; prvi načelnik se je tej časti odpovedal, ne vé se, če je bil to le slučaj, da še le čez nekaj časa in to nam je že bila uganjka. Njo smo na pol ugenili, ko se je stari zastop sklical, naj bi še volil može v okr. šolski svet. Ljudem to sicer ni šlo v glavo, da bi še imel pravico za to, toda vlada je tako velela, bilo je torej že tako prav, ali ljudje so vse eno še odkimavali ter jim je ostalo to še vedno neka uganjka. Niso si je še razvozljali.

Huje pa je še prišlo na Ptuj. Tudi tukaj so dobili letos na novo narodni možje večino, volitve so se končale sredi meseca julija. Že dne 28. julija so se potem novi zastopniki zbrali ter so volili okr. odbor in torej tudi načelnika in njegovega namestnika. Načelnik je g. dr. France Jurtela, odvetnik na Ptuj in dež. poslanec, njegov namestnik pa je č. g. P. Benko Hrtiš, guardijan in župnik v minoriški cerkvi na Ptuj. Oba sta izvrstna moža, brez vsacega spotikljeja.

Bilo je to dne 28. julija in dnes štejem dne 13. oktobra ali njuna volitev še ni potrjena. Kaj bi kje bilo krivo, da izostane tako dolgo potrjenje? Ugibali smo in ugibali, a nismo ugenili. Se le ko je načelnik starega okr. zastopa sklical svoje može skup, naj bi volili može v okrajni šolski svet, o sedaj pa nam je

kar h krati jasno postalo pred očmi ter smo nehoté dejali: A to je bilo!

Naj izvedó naši bralci, koliko pravice je imel načelnik starega okr. zastopa sklicati še sedaj stari zastop na dne 10. okt. in s kako pravico je ta zadnji ponedeljek volil može v okr. šolski svet, podamo jim, kar piše gledé tega „Slov. Narod“.

Udje okrajnega zastopa, piše gospod, v tej stroki dobro poučen, volijo se na Štajarskem na 3 leta, okrajni zastop pa voli okrajni šolski svet na 6 let. Sedanji okr. šolski svet je bil voljen dne 27. okt. 1881. leta, a konstituiral se je še le dne 6. aprila 1882. leta. (Njemu trpi tedaj še vsekako doba najmanj do 27. okt. tega leta. Ured.) Prejšnji okrajni zastop pa je bil voljen meseca novembra 1883. leta, konstituiral se je dne 15. aprila 1884. leta, predsednik in podpredsednik pa sta prisegla zvestobo dne 10. junija 1884. leta.

Novi okrajni zastop pa je bil voljen sredi meseca julija ter se je konstituiral dne 28. jul. t. l. Naj se torej razlagajo postave, kakor hočejo, toliko je razvidno:

1. Doba prejšnjemu okrajnemu zastopu je že pretekla in velika krivica je, da še vlada ni skrbela za to, da bi bila novoizvoljeni predsednik in podpredsednik dobila cesarsko potrjenje, da si sta od dneva izvolitve že pretekla več, kakor dva meseca.

Prejšnji okrajni zastop torej ne more nobenega po postavi veljavnega sklepa več storiti, celo pa ne tako važnega, kakor je volitev v okrajni šolski svet.

2. Doba sedanjemu okrajnemu šolskemu svetu še ni potekla in godi se krivica, da hoče vlada že sedaj imeti nove volitve; do dne 4. aprila še je časa dovolje.

Doslej dopisnik. Mi še priopomenimo k tej čudni stvari to-le: Poprej kedaj ni bilo take naglice, posebno, kedar je hodilo za to, naslednika izvoliti za umrla B. Raiča in dr. Gregoriča. Leta dni je preteklo ali za nju nasled-

nika ni bilo časa, da se razpiše nova volitev. Sedanja naglica je torej zares čudna in nam ostane ona uganjka.

Gotovo je pri tej reči samo to, da se ljudstvo bega v tem in menimo, da od strani vlade brez vse potrebe. Naše poslance torej opomenimo, naj ne pozabijo teh reči ter naj terjajo rešitev taci in enaci uganjk, sicer si jih reši ljudstvo samo, to pa gotovo ne v prid sedanje vlade.

Domoljubna skrb za slov. dijake.

Čem bolj se nam kaže mestno prebivalstvo sovražno, tem večja skrb je potrebna, da se obvarujemo škode, ki bi se nam utegnili izgoditi, ako ne pazimo na njo. Odkar se pa postavlja ono edino na nemško stran ter zamejuje vse, kar je slovensko, odslej se ni čuditi, če trpé vsled tega tudi dijaci. Učenje je drago in požira veliko denarjev. Redki pa so stariši, ki imajo otroke za dalnje učenje in še reji so taki, ki imajo zadosti premoženja za to.

Kaj dobra je torej bila misel nekaterih slov. mož, naj se v naših mestih, v katerih so višje šole, osnuje dijaška kuhinja, t. j. društvo, ki skrbi za uboge dijake, ki so marljivi ali nimajo zadosti podpore, vsaj v tem, da jim daje kolikor toliko hrane.

Sedaj obstoje že tudi v resnici take kuhinje v Mariboru, v Celju in na Ptuju. Ona v Mariboru je najmlajša, to pa za to, kar je doslej ni bila še tolika sila. Prva je bila na Ptuju in kaj je ona storila za dijake, to smo bili tovnje na tem mestu razkazali.

V Celju pa so imeli zadnjo nedeljo občni zbor tega društva in pri njem se je naslednje poročilo predložilo vdeleževalcem ter so ga ti s pohvalo vzeli na znanje. To-le je: Za šolsko leto 1886/87 so darovali pokrovitelji, to je tisti, ki dajo po 50 gld. gg.: 1. Mih. Vošnjak, državni in deželni poslanec v Celju. 2. Jurij Detiček, c. kr. notar v Gornjem Gradu. 3. Davorin Škerbec, vikar v Konjicah. 4. Jan. Schepitz, trgovec v Konjicah. 5. Dr. Jos. Sernec, odvet. v Celju. 6. Slavna posojilnica v Žavcu. 7. Sl. posojilnica v Šoštanju. 8. Slavni okrajni odbor v Gornjem gradu. 9. Slavna družba sv. Cirila in Metoda je darovala 50 gld. 10. Posojilnica v Celju 100 gld. 11. Preč. g. Josip Zehelj, žup. v Mozirju $\frac{1}{4}$ del letos 12 gld. 50 kr.

Letniki po 5 gld. naslednji preč. gospodje: 1. Mikuš Fran, dekan v Konjicah. 2. Ivan Modic, žup. na Prihovi. 3. Jan. Pospisil, lekar v Konjicah. 4. M. Ogorevc, trgovec v Konjicah. 5. Dr. Prus, zdravnik v Konjicah. 6. Mih. Novak, c. kr. sod. pristav v Konjicah. 7. Gospa Josipina Prus, roj. pl. Uhl, v Konjicah. 8. K. Gmeiner, župnik v Širju. 9. Jurij Bezenšek, župnik v Čadramu. 10. Ant. Fröhlich, nadžup.

v Slatini. 11. Andrej Elsbaher, trgovec na Laškem. 12. Ant. Reich, c. kr. uradnik v Gradcu. 13. Dr. J. Muršec, prof. v Gradcu. 14. A. Brumen, c. kr. sod. pristav v Slov. Bistrici. 15. Slavna rodbi Šket v Dramljah. 16. A. Turnšek, trgovec v Nacaretu. 17. Fr. Skaza, veleposest. v Smariju. 18. Dr. Josip Vošnjak, dež. odbornik v Ljubljani. 19. Gospa E. Žolgar v Celju. 20. J. Žičkar, vikar v Celju. 21. Jerman, trg. v Celju. 22. Lovro Baš, c. kr. notar v Celju. 23. Dr. Iv. Dečko v Celju. 24. L. Potočnik, dekan v Gornjem Gradu. 25. Dr. K. Filipič, odv. v Celju. 26. Štef Kocijančič, oskrbnik Steinauerjevih fužin v Oplotnici. 27. Dr. Fr. Voušek, c. kr. sodnik v Gornjem Gradu. 28. J. Sredenšek, župnik na Ponikvi. 29. A. Inkret, kaplan na Ponikvi. 30. Dr. G. Srebre, odv. v Brežicah. 31. Andr. Podhostnik, kaplan v Mozirju. 32. Andr. Urek, župnik na Polzeli. 33. Ivan Hausenbichler v Žalcu. 34. Makso Kos, trgovec v Podsredi. 35. J. Govedič, župnik v Šoštanju. 36. Ant. Balon, župnik na Vranskem. 37. Fran Lenček, velepos. na Blanici. 38. Ivan Kunstič, učitelj v Sevnici. 39. Fran Veršec, c. kr. notar v Sevnici. 40. Ivan Fišer, c. kr. notar v Mokronogu. 41. Mart. Sevnik, župnik v Št. Petru pod sv. gorami. 42. Ant. Fišer, vikar na Laškem. 43. Fran Hrastel, kaplan na Laškem. 44. Josip Kodella, inženir v Mariboru. 45. Dr. K. Weingerl, zdravnik v Zagrebu. 46. Gospa Mar. Potočin, velepos. na Zidanem mostu. 47. Prevz. knez Windischgrätz. 48. Peter Dobnik, posest. v Zrečah. 49. Ferd. Roš, velepos. v Hrastniku. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Sol in gnojšče.

Čudno se morebiti dozdeva komu, da stavimo sol in gnojšče v eno vrsto, ako se pa stvar dobro pregleda, ni nič ta sestava čudna. Sol in gnojšče gresta v resnici nekako skupaj.

Ministerstvo je, kakor smo že enkrat povedali, na drugem mestu, dovolilo, da se smejo odpadki soli iz c. kr. solin prodavati tudi kmetovalcem, doslej pa so jih dobivale samo nekatere fužine. Čemu je tedaj to dovoljenje, ali imajo kmetovalci kaj koristi iz njega? Nekaj gotovo, samo da obrnejo te odpadke prav, kajti sol je le v nekaterih slučajih gnojilo. Sama sicer nima nič gnojnih snovi ter ne more njivi ali travniku dati novih redilnih reči, ampak sol samo razpušča v gnoju, ki je že na njivi, take stvari, ki bi sicer ostale brez dela ali pa bi še le po dolžjem času zeliščem koristile.

Sol je torej le pripomoč, nikakor pa ni gnoj. Vsled tega se mora tudi z njo tako ravnati. Ona more le tam dati korist, kjer še je